

Sygn. akt I C 2714/13

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie, I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Dalba

Protokolant: Piotr Jarosz

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. E.

przeciwko B. P.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej B. P. na rzecz powódki A. E. kwotę 10.000 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych);
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanej B. P. na rzecz powódki A. E. kwotę 1.517,- zł (jeden tysiąc pięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.200,- zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
4. nadaje wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 2714/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 czerwca 2013 r. (data prezentaty) powódka A. E. domagała się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej B. P. kwoty 10.000,00 zł. z umownymi odsetkami od dnia 21 maja 2005 r. do dnia zapłaty. (**pozew z załącznikami – k. 1 – 11**)

Pozwana nie zajęła stanowiska procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Między A. E. i B. P. zawarta została umowa pożyczki na kwotę 10.000 zł. Pozwana otrzymała kwotę, na którą strony się umówiły. (**zeznania świadka I. T. – k. 27, zeznania powódki – k. 28**)

Jako zabezpieczenie wykonania umowy B. P. wystawił weksel in blanco. (**bezsporne**)

Z uwagi na niewywiązanie się z umowy wypełnił ww. weksel in blanco przez min określenie wysokości zobowiązania na 10.000 zł z odsetkami 20%. Jako miejsce płatności wskazano E. w W.. (**weksel – k. 5**)

Pismem datowanym na dzień 27 lutego 2013 roku pełnomocnik A. E. działając w jej imieniu zawiadomił B. P. o wypełnieniu ww. weksla i wezwał ją do zapłaty zobowiązania w łącznej wysokości 25.605,48 złotych. Zawiadomienie powróciło do nadawcy po dwukrotnej awizacji (**wezwanie do zapłaty wraz z dowodem nadania oraz potwierdzoną za zgodność z oryginałem kserokopią koperty i recepty – k. 8 – 11**)

B. P. nie wykupiła weksla w określonym w wezwaniu terminie. (**okoliczność bezsporna**)

W postępowaniu niniejszym, wobec faktu, że pozwana nie zajęła merytorycznego stanowiska w sprawie Sąd odstąpił od przeprowadzania innych dowodów niż te wskazane w pozwie, z uwagi na niekwestionowanie okoliczności faktycznych podanych w treści pozwu.

Sąd oparł się także czyniąc ustalenia faktyczne na zeznaniach powódki. Sąd uznał, że należy im przyznać walor wiarygodności. W ocenie Sądu powódka zeznawała szczerze i spontanicznie, zaś obserwacja powódki podczas zeznań nie dała Sądowi podstaw do uznania, że recytuje ona bądź odtwarza przygotowaną linię argumentacji. W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że nie zachodzą podstawy do zdyskredytowania tych zeznań i poczynił na nich ustalenia faktyczne.

Podobnie Sąd za wiarygodne uznał zeznania świadka I. T., albowiem znajdowały one odbicie w zgromadzonym materiale dowodowym, były logiczne i spójne a także pokrywały się z zeznaniami złożonymi przez powódkę.

Sąd zważył, co następuje:

Przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda (art. 339 § 2 k.p.c.) dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Sąd nie jest zatem zwolniony z obowiązku dokonania prawidłowej oceny materialnoprawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach (por. w tym zakresie orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1958 r., I CR 969/57, publ. w OSNC 1960, nr 1, poz. 14 oraz wyroki tegoż: z dnia 15 września 1967 r., III CRN 175/67, publ. w OSNC 1968, nr 8-9, poz. 142, z dnia 15 marca 1996 r., I CRN 26/96, publ. w OSNC 1996, nr 7-8, poz. 108, z dnia 06 czerwca 1997 r., I CKU 87/97, publ. w Prok. i Pr. - wkładka 1997, nr 10, s. 44, z dnia 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, publ. w Prok. i Pr. 1999, nr 9, s. 30). Jeżeli zatem w świetle przytoczonych przez powoda okoliczności brak podstaw do uwzględnienia żądania pozwu, sąd wyrokiem zaocznym oddala powództwo (w tym zakresie vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06 czerwca 1972 r., III CRN 30/72, publ. w Biul. SN 1972, nr 10, poz. 178).

Zdaniem Sądu taka sytuacja, jak opisana powyżej, zachodziła w niniejszej sprawie w zakresie żądanych przez powódkę odsetek umownych.

Mając powyższe na uwadze wskazać należy, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającym zakresie.

Zobowiązanie wekslowe jest zobowiązaniem abstrakcyjnym. Posiadacz weksla ma roszczenie wekslowe, choćby przy powstaniu zobowiązania wekslowego nie było żadnego szczególnego tytułu zobowiązania (causa), choćby ten tytuł był nieważny, lub zgasł. Tego abstrakcyjnego charakteru weksla nie pozbawia okoliczność, że wobec pewnych osób, wymienionych w art. 17, dłużnik wekslowy może zasłaniać się zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych (ex causa) z wystawcą lub posiadaczami poprzednimi. Jest to bowiem sytuacja wyjątkowa, która przy powstaniu zobowiązania wekslowego nie jest brana w rachubę, gdyż weksel z natury swej jest przeznaczony do obiegu, a podpisując i wręczając weksel [...] zobowiązany z weksla zaciąga zobowiązanie abstrakcyjne wobec przyszłego jego posiadacza. (confer Prawo Wekslowe. Komentarz. Orzecznictwo pod red. I. Rosenblüth, str. 11, 362)

Prawo wekslowe dopuszcza możliwość wystawienia weksla, który w chwili wystawiania nie zawiera wszystkich elementów niezbędnych dla jego ważności określonych w art. 1 i 2 oraz 101 i 102. Nie zawiera jednak definicji weksla in blanco.

Weksel własny in blanco jest to dokument zawierający co najmniej podpis wystawcy złożony w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego.

Z chwilą wystawienia weksła in blanco i wręczenia go wierzycielowi następuje zawarcie porozumienia między wystawcą weksła lub akceptantem, a osobą, której ten weksel zostaje wręczony określając sposób jego uzupełnienia. Porozumienie takie jest umową zawieraną pomiędzy odbiorcą weksła a wystawcą weksła lub akceptantem, do której stosuje się przepisy kodeksu cywilnego. Porozumienie podlega regułom interpretacyjnym oświadczeń woli wyrażonym w art. 65 k.c. Jest to pogląd powszechny w orzecznictwie (np. wyroki SN: z dnia 28 maja 1998 r., II CKN 531/97, OSN 1999, nr 1, poz. 13 oraz z dnia 17 czerwca 1999 r., I CKN 51/98, OSN 2000, nr 2, poz. 27) i piśmiennictwie (confer exempli gratia B. Bukojemska, Porozumienie wekslowe jako umowa prawa cywilnego, PUG 2003, nr 3, s. 12; P. Machnikowski, Porozumienie wekslowe, PS 2000, nr 6, s. 65; A. Szpunar, Glosa do wyroku SN z dnia 17 czerwca 1999 r., I CKN 51/98, PPH 2000, nr 6, s. 47). Jeżeli dłużnik wekslowy wydał weksel in blanco bez żadnych wskazówek co do jego wypełnienia, domniemywa się, że zaufał uczciwości wierzyciela i bez zastrzeżeń zgadza się na wypełnienie weksła przez tego ostatniego (confer wyrok SN z dnia 28 maja 1998 r., III CKN 531/97, Pr. Gosp. 1999, nr 2, s. 11) / I. Heropolitańska w Prawo czekowe i wekslowe. Praktyczny Komentarz, opubl. Lex 2011). Za weksel in blanco należy uznać także dokument opatrzony samym tylko podpisem poręczyciela (confer wyrok SA w Gdańsku z dnia 10 marca 1994 r., I ACr 1178/94, OSA 1995, z. 3, poz. 8).

W ocenie Sądu złożony weksel został wypełniony prawidłowo i jest ważny, jednakże zawiera on jedno sformułowanie, które nie wpływa na jego ważność to jednak jest niezgodne z zapisami przewidzianymi przez ustawę prawo wekslowe.

Zgodnie zaś z art. 101 ustawy Prawo wekslowe weksel własny zawiera:

1. nazwę "weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono;
2. przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej;
3. oznaczenie terminu płatności;
4. oznaczenie miejsca płatności;
5. nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana;
6. oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksłu;
7. podpis wystawcy weksłu.

Analiza treści weksła wskazuje, że zawiera on wszystkie ww. elementy, jednakże znajduje się w nim sformułowanie wskazane po słownym oznaczeniu kwoty tj. „z odsetkami 20%”.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 5 § 1 ustawy prawo wekslowe w weksłu, płatnym za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu, może wystawca zastrzec oprocentowanie sumy wekslowej. W każdym innym weksłu zastrzeżenie takie uważa się za nienapisane.

Weksel uzupełniony przez powódkę nie był żadnym z ww. rodzajów weksli, albowiem był płatny w dacie w nim wskazanej, zatem w jego treści nie można było zawrzeć klauzuli odsetkowej. Tym samym zgodnie ze zdaniem drugim tej regulacji zastrzeżenie wpisane w treść weksła Sąd pominął uznając je za nienapisane.

Jednocześnie z uwagi na fakt, że powódka wskazywała jednoznacznie, że dochodzi zobowiązania z weksła i zakreślonych w jego treści odsetek Sąd nie był władny do zasądzenia tychże na podstawie przepisów k.c. lub przez przejście na podstawowy stosunek łączący strony.

Zgodnie bowiem z art. 321 § 1 sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. A do takiej sytuacji doszłoby gdyby Sąd samodzielnie orzekł o obowiązku zapłaty odsetek od kwoty wskazanej w pozwie.

Już tylko na marginesie wskazać należy, że odsetki te były wskazane w sposób błędny, albowiem nie wskazano, w jakim stosunku należy liczyć wskazane 20%.

Mając więc powyższe rozważania na uwadze, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 10.000,- złotych orzekając jak w punkcie 1 wyroku. Natomiast w zakresie odsetek Sąd orzekając w punkcie 2 wyroku oddalił powództwo.

Należy zaznaczyć, iż podstawową zasadą dotyczącą kosztów procesu jest zasada odpowiedzialności za wynik postępowania. W niniejszej sprawie Sąd w całości uwzględnił powództwo, co do roszczenia głównego, a jedynie oddalił je w zakresie odsetek, dlatego też należy uznać, iż powódka uległa tylko, co do nieznaczącej części swojego żądania. Stąd też w oparciu o zasadę wyrażoną w art. 100 k.p.c. Sąd nałożył na pozwanego obowiązek zwrotu wszystkich kosztów procesu poniesionych przez powoda.

Na koszty procesowe poniesione przez powoda składała opłata sądowa od pozwu w wysokości 300,- zł oraz koszty zastępstwa procesowego reprezentującego go pełnomocnika ustalone w oparciu o § 6 pkt. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Ponadto na koszty procesowe składa się także opłata od dokumentów pełnomocnictw w kwocie 17,00 zł. Uiszczenie tej opłaty stanowi bowiem dopełnienie wymagania przewidzianego w obowiązujących przepisach prawa i jest zarazem warunkiem formalnoprawnej zgodności sporządzenia dokumentu pełnomocnictwa z prawem. Tym samym, uiszczenie opłaty od dokumentu stwierdzającego ustanowienie pełnomocnika jest poniesieniem wydatku, który z obiektywnego punktu widzenia jest konieczny do realizacji praw strony w postępowaniu sądowym. W związku z tym, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.517,- zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.200,- zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. (punkt 3 wyroku)

Ostatecznie wskazać należy, że zgodnie z art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wyrok uwzględniający powództwo jest zaoczny.

Zatem mając na uwadze charakter wyroku, Sąd nadał obligatoryjny rygor natychmiastowej wykonalności na punkt 1 wyroku. (por. pkt. 4 wyroku)

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

(...)

dnia 04.08.2014 r.